

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Izhaja vsak dan

razi ob nedeljah in praznikih) ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Priloge številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Osebe oglašajo 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osumnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se prijava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovane pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12. Poštuo-hranilnični račun št. 841.652.

Vojna v vztočni Aziji.

(Brzobjavne vesti.)

Ruske čete na potu.

PETROGRAD 16. Dopisnik ruske brz. agentura brzobjavlja iz Port Arturja: Poročevalec »Novega kraja« piše iz Serhinsčenga o tuzavah, katere morajo prestat ruski vojniki na ledenih poteh in povdarja, da kažejo čete veliko vstrajnost in vrlost. Duševno razpoloženje čet je izvrstno.

Japonski poslanik odpotoval.

GENOVA 15. Japonski poslanik v Petrogradu Kurino je odpotoval na Japonsko.

Mir v Port Arturju.

PETROGRAD 16. Dopisnik »ruske brz. agenture« poroča iz Port Arturja: Danes je tukaj vse mirno. Sovražnika se nikjer ne vidi. Veliki knez Ciril je došel semkaj.

Izvozna prepoved za konje.

KOLONJA 16. Kölnische Zeitung poroča iz Hamburga, da so oblastni v Libavi (Rusija) zabranile z konji napolnjenim ladjam odpluti iz pristanišča. Oadotni trgovci s konji so protestirali, izjavivši, da so konje nakupili še pred izdano izvozno prepovedjo.

Avstrijska zbornica.

(Brzobjavna poročila.)

DUNAJ 16. Predsednik Vetter je otvoril sejo ob 11. uri in tri četrt. Došle vloge so bile dobesedno prečitane. Med vlogami je bila interpelacija posl. Heilingerja glede znižanja sladkornega davka, potem interpelacija posl. Albrechta glede vdeležitve praške šolske mladine na zadnjih pouličnih izgredivih v Pragi, kajže na dejstvo, da so češki učenci in učenke nosili ruske in panslavistične znake ne samo na ulicah, ampak tudi v šoli, in da so te znake delili celo učitelji, ki učiteljice, vzlic ministerjalnemu ukazu, ki za zabranjuje nositi barvene znake srednješolcem.

Interpelanti vprašajo, je-li to res in kani-li vlada, ako je ta dogodek resničen, razveljaviti ministerjalno naredbo glede nemških srednjih šol; nadalje se nahaja med vlogami interpelacija posl. Malfattija, Rizzija in drugov na ministra predsednika in naučnega ministra glede ustanovitve italijanske juridicne fakultete. Interpelantje povdarjajo, da so Italijani pričakovali, da bo Trst sedež italijanskega vseučilišča in da se ne zadovoljujejo z ustanovitvijo juridicne fakultete v Roveredu in da bo protest, ki ga vložijo italijanski poslanci proti vladni predlogi, našel v prebivalstvu odmeva. Italijani so v zadnjih 30 letih v raznih sklepih deželnih zborov, občinskih zastopov, v spomenicah različnih skupščin, na ljudskih shodih soglasno povdarjali, da hočejo imeti Trst za središče svojega vseučilišča, v tem smislu so se nasproti vladi vedno tudi izjavljali italijanski

državni poslanci. Interpelacija omenja več izjav, ki so se storile začetkom tekočega leta, zlasti soglasni sklep italijanskih državnih poslancev od 4. febr. t. m.

V tej izjavi so pobijali pomisleke, kakor da ne bi bilo primorsko mesto Trst iz nprastvenih razlogov prikladen kraj za vseučilišče. V tej izjavi so poslanci povdarjali, da obstoje v Trstu vse okolnosti, ki govorijo za ustanovitev vseučilišča v tem mestu. Poslanci so nujno prosili, naj predloži vlada čim prej državnemu zboru zakonski načrt o ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Trstu. Interpelacija omenja dalje razne proteste, ki so te dni došli italijanski parlamentarni zvezi proti vladnemu načrtu, iztiče zlasti izjavo mestnega zastopa v Roveredu, ki se je izjavil solidarnim z drugimi Italijani, da se namreč vseučilišče ustanovi v Trstu; navaja potem sklepe deželnega odbora tržaškega in istrskega, mestnega zastopa goriškega in zaderskega in celo vrsto raznih drugih izjav, ki se enako glase. Z ozirom na vse te izjave vseh Italijanov monarhije in z ozirom na razložene vzroke glede ustanovitve italijanskega vseučilišča v Trstu, vprašajo interpelantje, hoče li vlada spremeniti zakonski načrt v smislu, da se določi Trst kakor središče nove juridicne fakultete.

Čitanje došlih vlog je trajalo do 3. ure in tričetrt, nakar se je dvakrat po imenu glasovalo.

Zbornica je nadaljevala posvetovanje o nujnem predlogu posl. Kratochvila. Po enournem češkem govoru poslanca Karbusa je predlagal posl. Winter konec debate. Posl. Klofač je predlagal o tem poimensko glasovanje. Ko se je to izvršilo in je bil sprejet konec debate, je bila volitev glavnih govornikov.

Posl. Ryba in Klofač sta na to urgirala odgovor na interpelacijo glede izgrediv velikomestnih dijakov pred češko društveno hišo v XV. okraju, na kateri so razbili več oken in tudi več oseb napadli; in na interpelacijo posl. Straskyja glede izgrediv na večeršnjem koncertu violinista Kubelika v Linou.

Med čitanjem interpelacij je prišlo do burnih prizorov. Čehi so klicali: »Abzug Koerber!« »Kje je ministerski predsednik?« »Tako naj odgovori na interpelacije!« Prihodnja seja jutri.

Med došlimi vlogami je tudi interpelacija posl. Biankinija in drugov glede sklenitve trgovinskih pogodb z Italijo in Črnogorjo, dalje interpelacija posl. Schückerja in drugov glede telefonične zveze z Opatijo.

Parlamentarne vesti.

DUNAJ 16. Slobodna obrtna zveza posl. zbornice je imela danes sejo, v kateri je sklenila, da ne more zaradi obstrukcije v parlamentu ustreči opravičenim željam obrtnikov. Odgovorni zato so oni poslanci in oni

krogi, ki vodijo oziroma podpirajo obstrukcijo. Neresnično je torej, da je kriva vsa zbornica, ako ne more zakonodajno delovanje na gospodarskem polju napredovati.

DUNAJ 16. Nameravano sodelovanje med Italijani in Čehi v državni zbornici ovira dejstvo, da nočejo Italijani podpirati vseh zahtev Čehov, Čehi se pa ne strinjajo z njimi o vprašanju glede italijanskega vseučilišča. Italijani zahtevajo, naj se vseučilišče ustanovi v Trstu, Čehi se pa glede tega še niso odločili.

Ogrska zbornica.

(Brzobjavna poročila.)

BUDIMPEŠTA 16. Finančni minister Lukacs je izjavil, da je v interesu države in tudi davkoplačevalcev, da ex lex stanje čim prej prestat. Dokler bo imela vlada glede državnega gospodarstva vezane roke, ne more tudi družba od nje pričakovati kakih novih impulzov. Tudi državno blagajno je treba jemati v ozir. Ako je država izpolnila v redu in brez vsake zapreke svoje dolžnosti, ne govori to dejstvo proti dosedanji finančni politiki, ampak za njo. Vendar mora se konstatirati, da ni bilo dosedanje stanje normalno. Glede na svoječasno takozvano ex lex poročilo ministerstva Szellovega, je izjavil minister, da je isto sedaj odveč in primerno bi bilo, ako se to poročilo stavi ad acta.

Omenivši potem želje obstrukcije je izjavil minister, da hoče vlada davkoplačevalcem, ki so ostali v ex lex dobi na dolgu, dovoliti daljši plačilni rok in zakonito oprostitve od obresti. (Občna živahna pohvala). Po govoru posl. Okoliczanyja in Hocka je bila debata preložena za jutri.

BUDIMPEŠTA 16. Narodnogospodarski odsek poslanske zbornice je sprejel v glavni in posebni debati zakonski načrt glede provizorične vravnave trgovinskih razmer Ogrske z Italijo in glede pogajanj, ki se imajo pričeti za vravnavo definitivnih trgovinskih razmer z Italijo in Nemčijo.

BUDIMPEŠTA 16. Ogrski brz. korosp. biro je zvedel, da nameruje finančni minister Lukacs takoj po rešitvi indennitne predloge pričeti pogajanja o investicijskem posojilu.

Brzobjavne vesti.

Pogreb generala Feigla.

DUNAJ 16. Danes popoldne se je vršil ob veliki vdeležbi vojaških in civilnih dostojanstvenikov pogreb FZM. Feigla. Pogreba so se vdeležili tudi nadvojvoda Fran Salvator in generalna pobočnika Paar in Bolfras.

Vladni svetnik Egger umrl.

DUNAJ 16. Nekdanji učitelj pok. prestolonaslednika Rudolfa in bivši ravnatelj gimnazije terezijanske akademije vladni svet-

nik dr. Vekoslav Egger vitez Müllwald je umrl danes v Lovrani.

Samomor korejskega vojaškega atašeeja.

BEROLIN 16. »Localanzeiger« poroča, da se je vstrelil ataše na tukajšnjem Korejskem poslanstvu Hong Hyonsik, ker ni baje mogel plačati menice za 5000 mark.

Obstrukcija Rusinov.

DUNAJ 16. Glasom komunikeja je sklenil rusinski klub, da porabi sedanje taktiko Čehov in da prične z obstrukcijo. To stori klub iz ozira na stanje Rusinov v Galiciji. Posl. Wasilko se ne udeleži obstrukcije iz ozira na različne razmere v Bukovini. Zaradi skupnega postopanja je baje stopil rusinski klub v dogovor z Mladočehi in drugimi obstrukcionističnimi strankami.

Cesar Viljem na potovanju.

VIGO 16. Cesar Viljem je obedoval danes s kraljem Alfonzom na krovu jahte »Giralda«. Ob 3 popoldne je cesar nadaljeval potovanje proti Gibraltarju.

Obisk cesarjev.

DUNAJ 16. Cesar je obiskal danes popoldne vdovo generalnega inšpektorja vojske Windischgrätza in načelnika knežje rodbine člana gosposke zbornice Alfreda Windischgrätza ter izrazil svoje sožalje.

Vojvoda kambrizki obolel.

LONDON 16. Vojvoda kambrizki je obolel. Stanje bolnikovo vzbuja kajazen.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 16. V nadaljevanem posvetovanju o vojaškem proračunu je prišlo med poslancom Paulijem (kons.) in soc. demokrati do ostrih preprirov.

„Slovenija“ in njeni nasprotniki.

(Dopis.)

I.

Struja, ki se je pojavila že pred par leti med slovenskim dijaštvom na Dunaju, je vzbudila mnogo zanimanja in pozornosti v domovini. To strujo zastopa sedaj največ slovensko akademsko društvo »Slovenija«. Odkar se je zgodil na Dunaju ta za slovensko dijaško gibanje velepomembni preobrat, navstala je neka nova doba za trezno misleče slovensko dijaštvo. Dočim je bila prej prva naloga »Slovenije«, da je prirejela zabave in odposiljala navdušene brzobjavke narodnim »voditeljem«, stavila si je v novejšem času drugi, lepši in važnejši smoter; da bo vsestransko izobrazila svoje člene, ter jih vzpodbujala k vztrajnemu narodnemu delu. Ker se pa »Slovenija« ni hotela brezpogojno pokorovati liberalni stranki na Kranjskem, ampak je z zdravim kritičizmom zasledovala slovenske kulturne in politične razmere, prišla je v navzkrižje s strankarskimi voditelji. Začela se je borba, ki razumnemu dijaštvu nikdar ne more škodovati.

Eno najvažnejših načel, po katerih se ravna moderno dijaštvo med drugimi narodi

jo je zaprosila mačeha stresočim se glasom...

Teodora je preletela z očmi očestovo pismo in je položila na mizo.

— Reši me, Teodora! Oče te neizmerno ljubi; piši mu, naj mi odpusti, naj me ne izžene iz te hiše. Piši mu, tvoja prošnja bo uslišana. Potem te spomnim tvoje matere, ki je v grobu.

Teodora se je tresla; obrnivši se, je rekla trdim glasom:

— Ne govorite mi o moji materi! Kar vi govorite je bogoskrunstvo. Vaša usta niso vredna, da omenjajo nje.

— Teodora, usmili se me.

— Je-li to vse, kar ste mi hoteli reči?

— Piši očetu, raj mi odpusti, piši mu, da bom živela v tej hiši skromno, kakor njegova služkinja, sužnja. Jaz mu hočem vse povedati. Povedati mu hočem tudi, kdo je oskrnil njegovo pošteno ime.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Teodora.

Povest.

Hrvatski epikal Evgenij Kumičić, prevel J. S.

Drugi del.

— Nije, pa je nije. Iskali jo bodevi jutri, je rekla Teodora.

— Najdevi jo gotovo, je zatrdila kuharica vna zmešana in je dodala takoj, omahovivši z glavjo proti Malvinini sobi: Prosi vas, da bi prišli k njej.

— Kaj naj jaz pri njej? se je začudila Teodora.

Že tri mesece ni govorila se svojo mačeho, ki je redko izhajala iz svoje sobe. Niti jedli niste skupno.

— Kaj da naj vi pri njej? je pogledala Francika Teodoro in je vzdahnila globoko: Ah, sram naj jo bo! Pojdite, gospica, pojdite k njej, da čujete, kaj želi. Če tudi je izgubila pamet, vendar se mi smili. Gospica jaz bi vam nekaj rekla, ali mi je težko, ker ste

še mladi, ker še niste gospa, a ni lepo govoriti pred deklicami o takih stvareh; nu, vi niste malo date, pa vam morem reči: veste, kakor se meni zdi, moglo bi te dni v hiši zajokati je zvršila Francika znižavša glas.

— Draga Francika, jaz nisem ne babica, ne zdravnik, je odgovorila Teodora trdim glasom.

— Joj meni, gospica, saj jaz vas nisem hotela žaliti! Uh, naj jej Bog odpusti, ker težko da bi jej vaš oče. Usmilit se je radi nedolžnega deteta, ki je nosi pod sreem! — tako je prosila mala in blede kuharica.

— Pojdem. Dobro ste rekli: radi nedolžnega deteta.

— Ali gospica! Ako se nocoj kaj pri-godi, bilo bi morda prekasno. Pomozimo jej, ker je krščena duša. Čuli boste, kaj želi! — Ah, nikdar, nikdar se se ni čulo kaj takega v teh krajih. Pa še žena brodolastnika, kapetana, gospica! Ali jej je trebalo tega? Oh, neumna pamet! Vem jaz, kaj govorim, ko pravim, da ni več na svetu ne srama, ne poštenja.

je vsestranska neodvisnost od političnih strank. Dijak ne sme biti pristaš nobene stranke, ki bi ga izrabljala v svoje strankarske namene, in ga uporabljala kakor agitatorja.

Čim je dijak postal zvest pristaš kake stranke, onemogočeno mu je popolaoma svobodno presojevanje političnih in socialnih razmer. Stranka mu predpisuje, kake naj bodo njegovi nazori, njegovo čuvstvovanje, njegova misli! Radi strankarske discipline se mora pokoriti vsem ukazom, ki jih daje voditelj. Ta nesamostojnost in odvisnost od stranke, ki ni nezmotljiva in greši mnogo-krat mora le pogubno vplivati na dijaka. Dijak naj se izobražuje, samostojno dopolnjuje svoje znanje in širi svoje obzorje. Kdor ga hoče izvesti v svoj strankarski tabor, kuje mu okove, ki ovirajo svobodni duševni razvoj. Neodvisnost od političnih strank je prvi predpogoj za intelektualni razvoj vsakega treznega dijaka.

Nespametno in kratkovidno je, ako se dijaštvu odreka pravica do kritičnega razmotrivanja o domačih strankah in njenih voditeljih. Liberalna »Sava« se silno rada baha, da ona zastopa »svobodo in neodvisni napredek«. Taka trditev je nezmisel in prazna fraza, saj gojijo njeni člani nek čudni perzonalni kult, ki nima prav nič skupnega s svobodnim neovisnim mišljenjem, katero mora odlikovati vsakega razboritega dijaka. Liberalni dijaki nam očitajo, da smo »domišljivi [kritikastrci]. To je dejstvo, ki jasno dokazuje, da o.i. nimajo smisla za zdravo in pravično kritiko, ki kaže da akademiki lahko samostojno mislijo in sodijo. Od ljudi, ki se lastnovoljno podajajo v jarm strankarske discipline, ni zahtevati, da bi se vzpeli do samostojnega in neodvisnega mišljenja.

Akademiki imajo zmožnosti in pravico, da izražajo svoje mnenje o političnih strankah in dogodkih. Mladi ljudje izražajo mnogo-krat z nekim zdravim instinktom pravo sodbo. Najodličnejši in najplemenitejši rodoljubi med obmejnimi Slovenci se v bistvu strinjajo z nazori, ki jih zastopa narodno radikalna struja med slovenskim dijaštvom z ozirom na strankarske razmere na Slovenskem. »Slovenjansko« gibanje je dokazom o veliki nezadovoljnosti z vladajočim liberalizmom. Kljub vsem zaprekam, ki jih stavlja neprestano liberalna stranka novemu gibanju, ki je dijaško in ne politično, razširja se vendar med dijaštvom ta struja vedno bolj in bolj. Z vsemi sredstvi se nastopa proti nam ali vse zastoj, kajti to strujo so povzročile realne razmere, katerih ne bo več možno uničiti. Da bi se pa novi struji izpodkopal ves ugled, širijo se od nasprotni strani razna natolecevanja.

Nešteto krat se je že naglašalo, da »Slovenija« ni in ne bo nikdar reakcionarna. Zastoj je ves trud, da bi se to dopovedalo našim raznim prijateljem.

Neka točka slovenijanskega programa veli, da društvo priznava vedi in umetnosti popolno svobodo. Marsikatera tehtna in resna beseda se je že čula med »Slovenijanci« o opasnosti klerikalizma. Lani je sklenilo društvo glasen protest proti kranjski klerikalni stranki, kateremu sta se priključila »Triglav« in »Ilirija«.

Kdor ni liberalen, kdor ni pristaš edino zveličavne liberalne stranke, ta je navaden črn reakcionarec. Tako sodijo ozkostrni liberalni dijaki o vseh onih, ki imajo dovolj poguma, da izražajo svoje lastno mnenje in naziranje.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 16. marca 1904.

Te dni so fabrikantje lažljivih vesti privoščili svojim čitateljem posebno masten grizljaj: ko so par dni preplavljali ves svet s poročili o obupnih odnošajih v Daljnem in v Port Arturu in s tem razdražili apetit japonov do skrajnosti, so jim postregli z vestjo, da sti ono mesto in ona trdnjava izgubljena za Ruso: eni so trdili le, da je ruska posadka ostavila Port Artur, drugi pa so pridodali, da so Rusi pred odhodom obe mesti zažgali.

Samo to je čudno, da so pozabili postaviti, da se je japonsko brodogradništvo v portarturskem pristanišču, da je japonska vojska že zasedla Port Artur in da je nad to trdnjavo in nad Daljnjim že zavihrala japonska zastava! Saj to vendar ne bi bilo spojeno z nikako nevarnostjo, ako so Rusi obupano izgubili!

To vam je bilo radovanja tudi v vsaki tržaški — brivnici. Mi vemo, da bi razžalili

naše čitatelje — ker bi pokazali s tem, da jim ne prisojamo nikake razsodnosti — ako bi jim hoteli še le dokazovati, da so bile one vesti zlagane od začetka do konca.

Dostavimo naj le, da so one vesti došle v London iz Tienčina, Čifu s, Niučvanga, Tokia, Šangaja, kjer tiče junaški evropski korespondenti lepo na varnem in poročajo svojim listom o dogodkih na bojišču.

Imenitno pa je, da so takoj na to javili v svet tudi iz Londona, da je — vse skupaj zlagano in da so vesti o pošodbah v Port Arturu močno pretirane. V kričečem kontrastu z onimi vestmi je poročilo načelnika generalnega štaba mandžurijske armade, generala Zelinskega, ki zatrja, da je v Port Arturu vse mirno. Dalje sporočajo, da Rusi odrejajo vse potrebno, za slučaj, ako bi Japonci skušali odrezati cesto in železnico, ki vodita v Port Artur, ter obkoliti trdnjavo. Ali bi se res pripravljali na to, da preprečijo to nakano, ako bi bilo res, da so že zapustili trdnjavo. Zdravi človeški razum govori proti takemu domnevanju.

Hvaležnost Japoncev.

Japonci, ki so živeli do sedaj v Blagovščensku, so o svojem odhodu iz mesta izročili vojaškemu guvernerju adresno, v kateri izrekajo svojo zahvalo na ljubeznjivih in prijaznih odredbah, ki jih je glede njih izdal guverner v sedanjem hudem času.

Mej Japonsko in Korejo.

Za razpoloženje, ki vlada v Koreji, je značilen dogodek o katerem govori že tozadnja brzojavka v včeršnjem listu. Japonski vojaški ataše se je predstavil korejskemu vojnemu ministru v Seulu, češ, da je on, vojaški ataše, pridodeljen korejskemu ministru kakor svetovalec. Korejci pa so spodla atašaja jednostavno odklonili rekši mu, da jim ni nič znano o tem imenovanju.

Dobrovoljci za rusko vojsko.

Ruski listi poročajo, da je 50 Burov pasiralo Samaro na poti k ruski vojski kakor dobrovoljci. Tem načinom se hočejo zahvaliti Rusom za simpatije za časa južnoafriške vojne. Istotako je vozil preko Orela cel vlak s francoskimi dobrovoljci.

Rusko baltičsko brodogradništvo.

Te dni je »kročila po listih vest, da ruska vlada namerja poslati svoje baltičsko brodogradništvo na daljnji Vzhod po Lednem morju, to je, ob severni obali Sibirije, po Beringovi cesti. S tem bi bilo res prihranjeno kakih 5400 morskih milj poti. Vendar ta vest ni verjetna, ker bi bilo to podjetje spojeno z velikimi težavami in nevarnostmi in bi se moglo izvršiti še le proti jeseni, ko se led topi. To pa stoji, da bo Baltičsko brodogradništvo igralo veliko ulogo v rusko-japonski vojni — morda odločilno ulogo v boju na morju. Toda preplaviti bo moralo dolgo pot okoli: Atlantski ocean, Sredozemno morje, Rdeče morje, eventuelno okoli Afrike in Indijski ocean.

Slovani in Italijani.

»Indipendente« od 15. t. m. je prinesel članek: »Za zvezo dveh narodov«, čegar glavne misli so bile te le: Sklep vlade, ki boče proti volji Italijanov v Roveredu ustanoviti italijansko pravoslovno fakulteto, in dogodki, pripetivši se v zadnjih dneh na vseučilišču v Pragi in na Dunaju, opravičujejo novo politično nastopanje italijanskih poslancev, ki tudi podpirajo češko obstrukcijo.

Tako so se tudi italijanski dijaki, katere so nemški dijaki izpodili iz vseučilišne aule na Dunaju, pridružili svojim češkimi in slovenskim kolegom v svrhu obrambe proti nemški premoči.

Ta dogodek je napravil čuden utis na naše javno mnenje in mnogi si niso mogli tolmačiti te zveze oziroma tega prijateljstva med Italijani in Slovani, katere se od neke strani smatra naravnimi nasprotniki, medtem ko so utegnili tuji vzroki provzročiti to prijateljstvo med obema narodoma, ki pa lahko poneha valed navstalih političnih kombinacij. Ne datira od danes, dejstvo, da smo mi skušali pokazati ne samo na eventuelnost, ampak tudi na možnost nove struje v naši politiki, to je na zvezo italijansko-slovensko. Ne sme se pa misliti, da je ta zveza že dovršena stvar, ker so se ravno sedaj italijanski poslanci v svoji opoziciji proti vladi združili s češkimi obstrukcionisti, oziroma, da so italijanski dijaki fraternizirali s svojimi slovenskimi kolegi na skupni akciji proti nemški premoči.

Samo zaradi teh dejstev ni še zveza sklenjena in tudi ne more biti; in ker stoji ta zveza s Slovani na dveh motivih, ima tudi vse druge izvore, druge važnejše namere in obširnejše obzorje, nego malenkostne domače borbe. To gibanje, ki približuje Italijane Slovanom, je politično gibanje, na katero treba občinstvo pripraviti in poučiti, da bo moglo umeti to veliko idejo. Tukaj ne gre za to, da bi se odstranilo nesporazumljenje in da bi se ustvarila zveza oziroma prijateljstvo med Tržačani, Istrijani, Furlani in Slovani, ki žive v teh pokrajinah, ampak tukaj gre za to, da se ustanovi zveza ali prijateljstvo med narodom italijanskim in slovenskim.

Da se pa zamore to doseči, treba bo od strani vzroke raznim krajevnim razporom. Na sproti velikim idejam zginijo malenkostni prepiri. V ugodnem slučaju treba bougladiti pot za sporazumljenje, ki še ni sklenjen glede postopanja poslancev na Dunaju oziroma bratimstva med dijaki. To nalogo imajo uplivni možje in politična društva v naših pokrajinah. Prihodnjo soboto bo zborovalo politično društvo in nadejamo se, da se bo tu govorilo tudi o novi politični orijentaciji oziroma, da se izvoli odsek, kateremu bo poverjena naloga, naj to vprašanje proučuje v zvezi z možmi, ki vodijo javno mnenje v Istri in Furlaniji. Kakor smo omenili, je to argument, ki sega čez meje krajevnih vprašanj; cilj, katerega se hoče doseči, je velik in zato mora biti delovanje energično, sigurno in jasno.

Tako »Indipendente«.

Morda se ne motimo, če si domnevamo, da je ta izjava odziv na naš članek, ki smo ga pred par dnevi napisali na adresno naših dijakov. »Indipendente« se postavlja na pravilno stališče, da je ideja sporazumljenja še le v povojih in da bo trebalo uglasiti mnogo ostrin in bo treba poravnati marsikaj, kar je ustvarilo dosedanje razmerje predno se bo moglo govoriti o sporazumljenju kakor dovršenem dejstvu.

Če gospoda ne mislijo na drugačno razmerje do nas, potrebno je, da se ustvari ugoden »milieu«, zlati most, da se prično pogajanja.

Kompromis pa bo moral biti neizogibno tako zasnovan, da ne bo dana samo možnost za skupen boj na tujih tleh proti skupnemu sovražniku, ampak da bo tudi ob enem ustvarjen vsaj modus vivendi med nami na skupnih nam domačih tleh.

Z bojišča v — Avstriji.

Da smo pravo zadeli s karakteristikom, ki smo jo podali včeraj o parlamentarni vojski, ki naj bi zlomila odpor Čehov — za to si niti ne moremo misliti bojšega potrdila, nego je uvodni članek v danes došli nam »Neue Freie Presse«, v tem glavnem glasilu rečene vojske.

Čujte, kako tolmači! »Neue Fr. Presse«, svari, naj se ne goji prevelikih nad v akcijo proti obstrukciji Čehov. Kar se je zgodilo na Ogrskem, ni možno pri nas. Na Ogrskem je bila večna sredstvo za odstranjenje obstrukcije; pri nas pa bi bilo odstranjenje obstrukcije le sredstvo, dočim je namen — sestava večine proti Nemcem!! Zato da so isti Čehi, ki obstruirajo, najbolj navdušeni za tako pojstvenje opravičnika zbornice, da bi bila nemoguća vsaka obstrukcija. Na Ogrskem je obstrukcija odnehala, ko je dosegla, kar je hotela doseči. Če bi hoteli pri nas zadovoljiti češke obstrukcioniste, potem bi namesto češke stopila nemška obstrukcija! Nemci se ne morejo odreči silobranu s pomočjo — obstrukcije.

Bolj jasno, bolj odkrito menda ni moglo povedati glavno glasilo nemških strank, nego je v tem članku: da bi Nemci hoteli udušiti le sedanjo češko obstrukcijo, ne pa obstrukcije v obče. Poljaki in konservativno plemstvo — ki so tudi pozvani, da vstopijo v vojsko proti češki obstrukciji — pa bi hoteli ravno to doseči, da se s primerno spremembo zborničnega pravilnika onemogoči obstrukcija sploh! Ali ni torej resnično, kar smo rekli včeraj: da slavna vojska je sama v razdoru med seboj glede tega — kar naj bi hotela?!

Še drugih zelo zanimivih vesti imamo beležiti z avstrijskega bojišča. Klerikalna in krščanska socialna akademična društva so se brezpogojno pridružila nemškim nacionalcem in so izjavila, da hočejo tudi s krvjo braniti nemški značaj Dunaja in dunajskega vseučilišča. To isto je prisegel v mestnem svetu dunajskem general krščanskih socialistov dr.

Lueger. No, dobro je tako, da so gospodje sneli krinko z obraza! Slovanskim politikom in slovanskim dijakom je sedaj jasno predčrtana taktika! Sedaj vidimo jasno pred sabo vse sovražnike. Če se nemški konservativci družijo z liberalci in pangermani za grdo nasilje, potem bi bilo na naši strani črno izdajstvo, ako ne bi mislili na koncentracijo moči v svojo obrambo, da nam združeni liberalni in klerikalni nemški sovražniki ne uduše svobodnega diha.

Predvčeršnjim na večer so zbesneli dunajski fanatiki izvršili čin barbarstva, ki je v neizmerno sramoto za takozvano evropsko civilizacijo. V dvorano, v kateri jo koncertiral eden Jan Kubelik, kjer je slavila trumfe božanstvena umetnost, ki blaži, oplemenja in dviga človeka v idealne višine, so udrl ti zbesneleži z bruhajalno silo in so razsajali in razbijali kakor pravi vandali! Na ulici pred dvorano pa je stal — dr. Lueger, general krščanskih socialistov in je . . . miril množico. Ali je to hinavstvo: najprej ščuvati, potem pa miriti. No, koliko je bilo vredno tisto Luegerjevo »mirjenje«, je razvidno iz dejstva, da zbesnela množica že ni bila zadovoljna z dovršenim delom divjstva in vandalizma, ampak je drla še pred stanovanje velikega umetnika in mu je priredila »mažjo godbo«.

Sramota, večna sramota! Dr. Lueger pa naj se še dalje ponaša se svojim krščanstvom! Med nami, če tudi ne nosimo na somenj svojega krščanstva, kakor ga nosi dr. Lueger, ne bi bil možen takov izbruh barbarškega divjstva!

Dnevne novice.

Odlikovanji. Cesar je podelil višemu finančnemu svetovalecu in predstojniku glavnega carinarskega urada v Trstu dr. u. Olivierju baronu Koblerju in višemu finančnemu svetovalecu in predstojniku davčne administracije v Trstu, Jakobu pl. Kuhacaviču red železne krone, oba oprostivši od taksa.

Naš jezik na sodiščih na Kranjskem. Prejeli smo: Slučajno mi je prišel v roke odlok vipavskega okrajnega sodišča, izdan te dni in doposlan nekemu tukajšnjemu slovenskemu delavcu. Odlok je sestavljen v slovenskem jeziku in tudi naslov je slovenski; ali na kuverti je nadpis tiskan: »K. k. Bezirksgericht«, in pisano s svinčnikom: »Wipach«.

Temu sem se začudil, ker od tržaškega sodišča dobivamo dosledno slovenske odloke v kuvertah se slovenskimi nadpisi! Če smo to izvojevali na točki, kjer se mora naš življ boriti z najtežavami in proti močnemu nadvladju silnega nasprotnika, potem mi jednostavno ne gre v glavi, kako morejo biti v Vipavi, ki leži vendar v osrednji naši pokrajini, za nami v tem pogledu?! Ali je birokracija na Kranjskem res še vedno tako trdno zakovana v stare tradicije, da se kar ne more popolnoma osvoboditi iz njih! Ali pa je morda vzrok v tem, da se narodu našemu na Kranjskem ob tolikih skrbeh, ki jih provzročajo medsebojni boji, taka le borba za popolno pravo našega jezika na sodnih oblastih zdi morda — premalenkostna?!

Vipavec.

Na volitvah v okrajni zastop ptujski so zmagali »Nemci«, to je: Nemci bodo imeli večino. V skupini mest in trgov jim je bilo že a priori zagotovljenih 10 mandatov v skupini velikih industrijalcev in 9 v mestih in trgih. Mandati kmečkih občin so pa zagotovljeni slovenski stranki. Šlo je torej za to, katera stranka zadobi večino v veleposestvu. In tu so zmagali Nemci. To nemško zmago je omegočilo več okolnosti. Prva je bila ta, da je politična oblast z izgovorom na znižanje davka brisala iz te skupine več slovenskih volilcev, da se štirje slovenski volilci niso udeležili volitve in da je komisija zavrgla deset slovenskih glasov, radi česar se uложи rekurz. Dogodek je — čemu bi tajili to? — neprijeten za našo strano na Štajerskem; ali radi tega ne treba, da bi bili potrti. Ravno okolnost, da so mogli Nemci le s takimi sredstvi, kakor je opisano tu gori, priti do večine v krajnem zastopu, opravičuje vero, da se čez tri leta vse popravi. — Če bodo naši budni, če bodo delali, je izključeno, da bi se dolgo vzdrževalo nenaravno stanje: da nad kompaktno bivajočo slovensko maso gospodujejo maloštevilne nemške oaze, ki so vrhu tega še gospodarski odvisne od one slovenske mase! Samo treba — kakor rečeno — zloznega dela že zavednih za vzbujanje samozvesti

Andemo de Franz.

V dobroznani gostilni »Andemo de Franz«

v ulici Geppa št. 16.

se toči:

o vipavsko belo po 44 nvč.
istza na dom 40 »
istzski teran I. vrste 40 »
za na dom 32 »
nad 10 litrov 28 »

Priporoča se krčmarjem in trgovcem za prodajo na debelo, slavnemu občinstvu pa za mnogobrojni obisk. Na razpologo so vedno topla in mrzla jedila. Kréma je odprta vsak večer do polnoči.

Udani
Josip Furlan,
krčmar.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, najfineje-testenine po jako nizkik cenah, nadajle moko, žito, kavo, sladkon.

Razpošilja, blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.

V novi prodajalnici pohištva

ulici Madonnina št. 15 u Trstu
se nahaja na izbero okvirja in zrcala po konkurenčni ceni.

Andrej Wouk.

Gostilna

v središču mesta, ki mnogo dela se pro-
po d. govoru. Onudbe sprejema »Babin«
»Caffe nuova Stella polare«. Iščejo se tudi
voditeji gostila

Spominjate se sirot!

Sirotinske srečke

(Kinderheim-Lose) za sezidanje doma za sirote.
1500 vrednostnih dobikov v skupnem znesku K
60.000 — Glavni dobitek v vrednosti K 25.000.
Cena srečkam po 1 krono. — Srečkanje nepreklicno 22. aprila 1904
Vdobe se v vsah tobakarnah.
Uprava sirotinske loterije kršćanske zveze
dunajskih gospod. Dnnej, L. Neuer Markt 6

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkik cenah ter moko, žito, ovso in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobna po jako nizki ceni.

Hiša

z velikim hlevom, ležča ob glavni cesti, pripravna za vsako trgovino, odda se v najem pod jako ugodnimi pogoji. Več pove uprava našega lista.

Več kvintalov

krumpirja za prašiče prodaja po 1 gld. kvintal Karol Bruna ulica Belvedere št. 13 (dvorišče).

TRST — ul. Paduina 19. — TRST

AVIANO & SCHEGA

tovarna ščetk in čopičev

Prodaja na debelo in drobno.
Ugodne cene.

TRST — ul. Paduina 19. — TRST

Svoji k svojim!

Zlatar DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso štv. 47. — TRST.

Priporoča svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema naročbe, poprave srebrnih in zlatih predmetov ter poprave žepnih ur.

Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Svoji k svojim!

Zaloga obuvala.
Piazza Nuova št. 1. **M. MADRIZ** Via delle Poste št. 3.
— TRST —
- Velika zaloga vsakovrstnega usnja najboljših tu- in inozemskih tovarn. -
Tovarna nadplato ter vseh predmetov te stroke.
Ugodne cene.

Posojila

ne manjše od 10.000 kron

na hiše, zemljišče, dedščine

KAROL OFNER

Ulica Caserma štv. 6. - TRST. - Ulica Caserma štv. 6.

(Posredovalci izključeni).

VELIKA ZALOGA APNENEGA KARBIDA

prve vrste

se vdobi pri tvrdki

PAOLO PATRIZI, TRST

Via S. Lazzaro štev. 9.

Zastopnik tvrdke »Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia«.

Zaboji od 50 klg., ki se komadno od,irajo in zapirajo

Kron 28 za 100 klp

Pri naročbah za večje množine popust po dogovoru.

Teža čista, zaboji gratis, franko parobrod ali kolodvor v Trstu. Plačno takoj ali povzetjem.

Salvator balzam (Liquor aromatic)

Najuspešnejše domače zdrailo proti trganju (migraene), zob oboli, glavoboli, zagrljenju ter raznim želodčnim in črevnim boleznim; zdrail mater-nico, jači vid ter je v vsakem pogledu univerzalno domače zdravilo prve vrste. Cena omotu od 11 steklenic z navodilom 5 K ako se denar pošlje na spodnji naslov.

Kašelj zdravi hitro in temeljito od starih časov vže poznano domače zdravilo — Trpotčev sok.

Cena steklenici z navodilom, ako se denar naprej pošlje poštne prosto K 2.40.

NASLOV ZA NAROČBE:

LEKARNA H „SALVATORJU“

Fr. Riedl, VARAŽDIN kbr. 103.

Martin Krže - Trst

Trg S. Giovanni št. 1.

Priporoča svojo trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste tudi od porcelana, zemlje, emajla, kositarja, ali cinka, nadsleje posamenterije, kletke itd.

Za gostilničarje pipe, krogle, zemljeno in stekleno posodo za vino.

Razpošilja na deželo.

Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebin od lesa in pletenin, šafov, brent, čebrov in kad, ročkov, lopat, rešet, sit in vsakovrstnih košev, jerbosov in metel ter mnogo drugih v to stroko spadajočih predmetov.

Postrežba na dom.

Cene zmerne.

Restavracija „Alla Stazione“

je danes in vsaki dan

veliki koncert.

Zaloga

izvožno-marčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)

Pive

v sodčeh in v boteljkah, kakor tudi

Kvasa

iz tovarne Bratov Reininghaus
Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler

vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

pri

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti št. 9 in 10.

FILIJALKA

c. kr. privat.

AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA

za trgovino in obrt v Trstu

sprejema:

IZPLAČILA V KRONAH

na blagajniške nakaze prinoscu	na naslovljena izplačilna pisma
proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %	proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %
» 30 » » 3 %	» 30 » » 3 %

v z atih napolnjenih na izplačilna pisma

proti 30 dnevni odpovedi 2 %	» 3 mes. » 2 1/2 %
» 6 » » 2 1/2 %	» 2 1/2 %

Na blagajniške nakaze in izplačilna pisma stopi nova obrestna mera v veljavo 1. 3. odnosno 27. februarja bodočega leta in sicer po dotičnej odpovedi.

Baneciro v kronah

z 2 1/2 % takoj v kolikor na razpolago

Krone in zlati napoljeni na tekoči račun po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do časa in sicer po roka odpovedi.

Izdaja nakaznice

za Dunaj, Buimpešto, Brno, Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano, Line, Olomuc, Siaz, Solnograd, prosto stroškov.

Se bavi s kupovanjem in prodajo

deviz, drobiža in vrednostij.

Sprejema iztirjevanje

taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vseh drugih iztirjevanj.

Daja predujme

na Warrante in vrednosti po jako zmernih pogojih.

Krediti na karikacijske listine

se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah.

Kreditna pisma

se izdajajo v katerikoli mesto.

Hranila.

Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in srebrni denar in bančni listki. Pogoje daja blagajna zavoda.

Menične nakaznice.

Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice »Banca d'Italia« v italijanskih lirah ali v kronah po dnevnem kurzu.

GRLOBOL, KAŠELJ, NAHOD, UPADAJE
GLASU, KATAR itd. ozdravite z večkrat
odlikovanimi

Pastiglie Prendini.

Nad 40 leten vspeh.

Izdeluje P. Prendini, lekarničar v Trstu. Neobhodno potrebne za govornike, pevce itd.

Varovati se pred ponarejanji ter zahtevati vedno »Pastiglie Prendini«, koje se prodajajo v lekarni Prendini in v vseh boljših lekarnah vsake dežele.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, priporočil, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu izrebanju.

Polno vplačani akcijski kapital K 1.000.000

Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurznim izgubi

Borva narodila.

Podružnica v Spljetu

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.